

Snogebæks Krønike ved Ann-Jeanett Koefoed

Årstal:

1555 I år 1555 omtales Fiskelejet Snogebæk for første gang, men menes at have været beboet siden middelalderen.

1869 Det første egentlige havneanlæg blev etableret af fiskerne i 1869 og helt inde ved kysten, men havnen sandede hurtigt til. Da slisken blev etableret og bygget i 2011 gravede næstformand for Snogebæk Havn tømmer op fra sandbunden ganske tæt på kysten. Dette tømmer menes bestemt at have hørt til havneanlægget fra år 1869 og menes at være blevet bevaret grundet det saltindhold der er i Østersøens havvand.

1889 I 1889 byggedes en ny ø-havn med en cirka 100 meters lang gangbro forbindelse. Havnen er i nyere tid suppleret med jollehavn og dækmole. Snogebæk Havn er privatejet og bygget af fiskerne, da snogebækkerne levede af fiskeri. I dag er der kun fritidsfiskere, som sammen med mange ildsjæle afsætter meget fritid til at vedligeholde og reparere havnen og havnens område.

1973 Havnefest: Snogebæks første Havnefest.

1977 Hundsemyre vådområde tæt på Snogebæk blev i 1977 fredet og gjort til Hundsemyre Naturreservat.

I 1970'erne stod det klart, at fiskeriet fra Snogebæk Havn ikke kunne overleve. Dermed var det økonomiske fundament for havnedriften truet, og da Søren Vestergaard startede Søren Værtshus, blev han den første indtægtskilde, som ikke var afhængig af fiskeri. Det var ved den lejlighed, den i dag dvs. i år 2019, så omtalte eneret på udskænkning af øl, vin og spiritus dukkede op i lejekontrakten.

1988 Da familien Arvidsen købte Søren Værtshus i 1988 indgik den daværende havnebestyrelse en tilsvarende aftale med de nye ejere som også er havnens lejere i bygningen, der huser Bech Chokolade. Snogebæk Røgeri ligger ikke på Havnens arealer. Havnen har siden respekteret klausulen juridisk gælder til år 2050.

Selvom klausulen juridisk gælder til år 2050, har bestyrelsen for Snogebæk Havn i 2019 forhandlet sig frem til en aftale med klausulens indehaver om en lempelse, så alle lejere har fået tilbudt et tillæg til deres lejekontrakt, som giver mulighed for at sælge øl, vin og spiritus i forbindelse med almindelig restaurationsdrift og café drift dagligt mellem klokken 07 og klokke 23:00, med særregler under Snogebæk Havnefest. Der stiller skrappe krav om overholdelse og udstedelse af bod i tillægget, for det er i havnens interesse at bevare den lokalstemning, der gennem mange år har givet havnen mange fans blandt både turister og fastboende. Snogebæk Havns bestyrelse ønsker ikke et turistmekka a la Tisvildeleje, Hornbæk, Skagen og Blokhus, hvor man i dag overvejer, hvordan det er muligt at vende tilbage til et lokalpræget og roligt miljø. Da Snogebæk Havns bestyrelse har set flere forsøg på at omgå de tidligere regler og har fået trusler om at omgå de nye regler, er disse udformet restriktivt, for fremtidigt at undgå misforståelser. Spisestedet Dark Horse har i 2019 underskrevet tillægget til lejekontrakten og accepteret en stigning i den hidtidige beskedne leje, så her kan gæsterne drikke øl eller vin til maden, måske få en cognac til kaffen, hvis restauratøren har valgt at tilbyde det. Søren Værtshus er nærmest blevet en turist attraktion i sig

selv. Bechs Chokolade fortsætter efter de hidtidige juridiske retningslinjer. Uddrag fra artikel i Bornholms Tidende onsdag den 24 juli 2019 side 19. Artiklen er skrevet af Snogebæk Havns bestyrelse.

2004-2018 Restaurant Æblehaven. Ejere Henrik Nerst og SOPHA Nerst. I år 2018 kastede Henrik Nerst sig ud i et nyt projekt, et nyt gindestilleri med base i Aakirkeby, og Æblehaven blev sat til salg efter sæsonen i 2018.

2005 Restaurant Den Lille Havfrue overtages af Randi Beck Hansen i 2005. Tidligere ejere er: Hanne og Åge.

2009 Borgermøde i Snogebæk blev afholdt på Folkets Hus hvor daværende landdistriktscoach Rikke Brandt Kofoed holdt et Kick Start mødet hvor der blev udvekslet og nedskrevet ideer på plancher og efterfølgende har der de næste tre år været opsamling og status på disse ideer. Sidste møde blev afholdt den 23 september 2015 kl. 17-21 med brandsætter Anders Wig fra Aarsdale. på daværende Restaurant Æblehaven i Snogebæk, som var opsamling på en række workshops hvoraf to af disse var blevet gennemført i selve Poulsker Idrætshal og en på Folkets Hus efter kick start i 2009. Den 23 september 2015 blev det vedtaget at etablere to røde asfalterede kvadratiske platforme med lille hævnings på Havnevej og Hovedgaden, således at kørende bilister automatisk sænker farten. Og der var gruppearbejde den 23 september 2015 om at arbejde videre med ideen om at brande markedsførings udtryk som for eksempel: Slentre tur gennem Snogebæk, Slentre-strøg, slentre-stolen, slentre-marked mm.

2009 Hjemmeside Snogebækfolketshus.dk blev oprettet af Torben Kjølner – fra 2014 erstattet af hjemmeside <https://Snogebæk-Borgerforening.dk> ved Henning Bender

2011 Slisken – slæbestedet ved Snogebæk Havn blev indviet. Ideen blev i talesat af snogebækker Anders Mortensen omkring 1974. Ide, planlægning, udarbejdelse af tegninger og beregning af byggeriet, ansøgning om midler, udarbejdelse af ansøgning om byggetilladelse, anskaffelse af byggemateriale, samt ansvaret for gennemførelsen af byggeprojektet stod næstformand af Snogebæk Havn Anders Mortensen for. Frivillige snogebakkere var med til selve processen med at bygge slisken og lagde mange frivillige arbejdstimer her, ligesom Anders Mortensen om nogen gjorde.

2012 Fase 1 af Snogebæk områdeudvikling startede op i 2012 og bevillingen løber i tre år frem til og med år 2015 hvor Fase 2 af Snogebæks områdeudvikling blev indviet lørdag den 20 juni 2015 med en indvielsesfest, se år 2015. Fase 2 er støttet af områdeudviklingsmidler fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og BRK Bornholms Regions Kommune. Derudover er der tilskud fra Landdistriktsmidlerne samt LAG. Nedenfor, udfor år 2015 er listet syv nyetablerede enheder som blev kommenteret og indviet lørdag den 20 juni 2015.

2013 Efter mange års ønske fra snogebækkerne blev cykelskiltet skiftet ud i juni måned på Havnevej i Snogebæk, lige overfor Nørrevej, således at cyklisterne, når de kommer fra Nørrevej og ser skiltet på Havnevej, så ser de cykelskiltet med en pil til venstre, så de som noget nyt, cykler ned ad Havnevej og for enden af Havnevej i T-krydset er der i samme måned, blevet sat et nyt skilt op til cyklisterne med pil angivelse på cykelskiltet til, at cykle til højre og op ad Hovedgaden i Snogebæk, og til venstre ad turistvej ud mod Dueodde. Tidligere igennem årtier gik ruten for cyklister fra Nørrevej igennem Niels Plums vej og videre ad Turistvej. Fordelen ved de to nye skilte

er, at cyklisterne og ikke mindst cykelturisterne får mulighed for at se Snogebæk Havn og måske blive inspireret til at gøre hold og købe en is eller andet til glæde og gavn for byens handelsliv og samtidig opleve Snogebæk.

2013 Rensningsanlægget fra ca. 1970'erne blev nedlagt og området blev genetableret som det oprindelig var og der blev sået græs, som betyder at der er bedre plads for Bornholms største Krammer Marked, der afholdes hver lørdag fra påske til hen på sensommeren. Derudover gav der ydermere nye muligheder for Snogebæk Havnefest mht. placering af boder og telte.

2014 Indvielse af de fire nyetablerede bænke, to på hver side af gelænderet, på den ca. 100 meter lange gangbro ud til selve Snogebæk Havn. Pris ca. 25.000 kr. pr bänk. Disse fire bænke blev indviet lørdag den 5 juli 2014 hvor viceborgmesteren fra Bornholms Regionskommune holdt en tale og klippede snoren.

2014 Snogebæk Museum blev også indviet lørdag den 5 juli 2014 hvor viceborgmesteren fra Bornholms Regionskommune holdt en tale og klippede snoren over. Næstformand for Snogebæk Havn Anders Mortensen har fået ideen, og udarbejdet tegninger, søgt om byggetilladelse i Bornholms Regionskommune, samt anskaffet byggemateriale, sørget for gennemførelse af byggeriet med hjælp af frivillig Tommy Traulov, der bor tæt på Snogebæk. Derudover har Anders Mortensen søgt om midler til monitortvskærm og forestået selve indretningen af museet. Derudover er Anders Mortensen til daglig administrator af Snogebæk Museum, alt sammen på frivillig basis.

2015 Etablering af træbjælkebænk på kærlighedsstien som ender tæt ved Balke Strand og etablering af en træbjælkebænk et stykke væk fra og bag Arnes Hytte. Initiativtager og udfører af dette projekt af næstformand for Snogebæk Havn Anders Mortensen. Sidder man på bænken, så ser man ud over havet, så ses fuglereservatet lige foran og til højre lidt længere henne ses shelter hytten og Snogebæk Havn.

2015 Lørdag den 20 juni 2015 blev 2. Fase af Snogebæk områdeudvikling, der nu har været tre år undervejs. Som daværende viceborgmester Søren Schou udtrykte det i hans tale, at det er nødvendigt, at der tænkes nyt, hvis man fortsat vil have et lille samfund. Det er nødvendigt for at tiltrække nye borgere og holde på dem, man har. Det har snogebækkerne knoklet på i flere år, og lørdag var en milepæl i det store arbejde. I lørdags den 20 juni 2015 kunne de fejre at en ny naturlegeplads, en 1 km lang motionssti med redskaber, et shelter med bålplads ved stranden, en badeplatform og en renoveret Levertransfabrik og torveplads, nu står klar.

Talen fra viceborgmesteren var derfor en stor ros til de mange frivillige, der har knoklet og stadig knokler for at udvikle deres by og område. Hanne Nisbeth er lokal koordinator for de seks arbejdsgrupper og står for udviklingsarbejdet. En stor del af områdefornyelsen har været at istandsætte den gamle Levertransfabrik med nyt tag og gulv, nyt toilet med mere.

Bygningen kan nu udlejes til erhvervsformål og man indbyder iværksættere til at komme med ideer. Ved Indvielsesfesten deltog formand for borgerforeningen Lykke-Lærke Quist, Torben Kjøller Poulsker Idrætsforening, formand for Snogebæk Havn Jørn Pedersen og næstformand for Snogebæk Havn Anders Mortensen samt Handelsstandsforeningens formand Henrik Nerst, sammen med alle de mange af byens borgere, trods skybrud af dimensioner over indvielsesfesten, så snogebækkerne måtte starte indvielsesfesten med at gå i ly i den nyrenoverede Levertransfabrik.

Baggrunden for istandsættelsen er et ønske om at skabe mere liv i byen. Flere forretninger trækker flere forretninger til, fastslog Formanden for Handelsstandsforeningen Henrik Nerst og oplyser, at flere har vist interesse for lokalerne, der ligger midt i Snogebæks allermest befærdede turistområde. Ifølge Lokal Koordinator Hanne Nisbeth har de ikke lovet noget, men oplyser at der har været vist interesse. Når en eller flere lejere er fundet til bygningen, er meningen, at den færdigindrettes efter, hvad den skal anvendes til. Udenfor Levertransfabrikken er pladsen blevet istandsat med ny belægning, og en mobilscene er etableret. Arbejdet er støttet af områdeudviklingsmidler fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og BRK Bornholms Regions Kommune. Derudover er der tilskud fra Landdistriktmidlerne samt LAG. Kilde: Bornholms Tidende side 32 fra mandag den 22 juni 2015. Nedenfor er listet syv nyetablerede enheder op, som blev kommenteret og indviet lørdag den 20 juni 2015 under Indvielsesfesten:

2015 Ny Naturlegeplads etableret

2015 Motionssti: En 1 km lang motionssti med redskaber

2015 Shelter med bålplads etableret ved stranden

2015 Badeplatform: En badeplatform er blevet etableret på Snogebæk Havn. I sommer 2019 kaldes den Bademolen. Bornholms Tidende lørdag den 12 december 2015 side 23 står, at: Bademolen på havnen blev indviet i sommers, dog nåede man ikke dengang at få sat lys op. Det har vi til gengæld fået nu. Det ser rigtig godt ud her i vintermørket.

2015 Levertransfabrikken renoveret

2015 Snogebæk Torv: Snogebæk fik også den 20 juni 2015 indviet den nye torveplads

2015 Mobil scene blev etableret på Snogebæk Torv, Torveplads.

2015 Café Eastwind i Levertransfabrikken og ved knopskyning har sat sig på tre af bygningens fire lejemaal og drives af Jonas Bagger Sørensen

2016 Gavlen på Arnes Hytte blev der slået hul på og der blev af tømmer og næstformand af Snogebæk Havn Anders Mortensen indsat en dobbelt dør, således at receptionen ved Snogebæk Havnefest i 2016 blev rykket dertil. Derudover blev der indsat nyt skråvindue i taget østvendt, udført af Anders Mortensen.

2017-2018 Bornholms Regionskommune bevilligede i år 2017 i alt 357.000 kr. til renovering af Folkets Hus i Snogebæk med nye vinduer, samt nye lister under og over samtlige vinduer samt et automatstyret varmesystem.

2018 Spisestedet Dark Horse opstart.

2018 Bornholms Tidende den 27 december 2018 står der under fotografiet: Filip Jensen viste rundt på festpladsen den 23 december 2018 for en del af de unge bornholmere, heraf mange som bor ovre, der nu overtager havnefesten i Snogebæk for havnefesten som ligger i sidste weekend i juli 2019. Der er estimeret med, at der er 800-900 frivillige engageret i havnefesten. De unge er

blandt andet: Tobias Sonne, Bjørn Thelle Kjær, Joachim Tranberg, Jannick Hansen, Janni Thomsen m.fl.

2018-2019 Stenmolen er blevet istandsat, så den kan bruges til vinterbadere.

2019 Den tidligere grillbar i Snogebæk, slog Sopha Nerst Skærtorsdag 2019 dørene op til sin nye Snogebæk Wok og Sandwich, Take Away. Den nye take away forretning i Snogebæk, har også navnet: Snogebæk. Se Bornholms Tidende fra den 17 april 2019.

2019 Fiskehytte indvies i april 2019, den er blevet nyetableret i årene 2017-2019, forud herfor har næstformand for Snogebæk Havn Anders Mortensen i sin fritid udarbejdet tegninger over bygningen, samt ansøgt om byggetilladelse i Bornholms Regionskommune, samt anskaffet byggematerialer og bygget Fiskerhytten på Hovedgaden. Fiskerhytten er fysisk placeret på den side af hovedgaden der ligger længst væk fra havet, dvs. næsten lige overfor Levertransfabrikken som ligger på havsiden af Hovedgaden. Husk at der ligger en stenhytte ud til hovedgaden og fiskehytten er halv så stor og ligger lige bag denne.

2019 Lys etableret i maj måned på selve gelænderet på begge sider af den 100 meter lange gangbro ud til Snogebæk Havn.

2018-2019 Venteskuret: Fået ideen fra bogen Bornholms Togbaner, bogen blev udgivet i anledning af 50 års Jubilæums året i september 2018 på Museet DBJ De Bornholmske Jernbaner i Nexø, hvor der på en af siderne i Jubilæumsbogen over de Bornholmske Jernbaner er et fotografi af trinbrættet med venteskuret på Balka, og Næstformand for Snogebæk Havn Andersen Mortensen har været initiativtager og sørget for at der blev udarbejdet tegninger af bygningen af snogebækker Johnny Kjøller og sørget for at sende en ansøgning om byggetilladelse til Bornholms Regionskommune som har godkendt bygningen, samt bevilliget og få etableret venteskuret i Snogebæk og farven er lysegrøn som den var på det oprindelige trinbræt på Balka. Koordinator på projektet er Næstformand af Snogebæk Havn Anders Mortensen og Johnny Kjøller fra Snogebæk som har tegnet og bygget det.

2019 Ydermere ny renovering af Arnes Hytte i foråret 2019, således at receptionen og dankorts automaten bliver flyttet til sydvendt indgangsparti.

2019 Café Fru Due i Hovedgaden 32, Snogebæk, frudue.dk; bornholm@frudue.dk har deres første forrygende sæson i sommeren 2019. Ejerne af caféen er: Malene og Kenny Due-Rasmussen, se Bornholms Tidenden side 10 fra mandag den 1 juli 2019.

2019 Fejring af Snogebæk områdefornyelser: Snogebæk inviterer alle til at fejre, at de sidste projekter, fase 3, i arbejdet med at forny området er kommet i mål. Dette foregik søndag den 29 september 2019 kl. 14-17 i Snogebæk. Hvor følgende blev indviet: Saunaen på Snogebæk Havn, Poulsker Idrætsforenings Klublokaler. Redningsbådens Venners Bådhus, Borgerforeningens Cafébod. Borgmester Winni Grosbøll klippede snoren til de nye faciliteter. Der er tale om de sidste projekter i Snogebæks områdefornyelse, som nu afslutter et fem årigt forløb. Områdefornyelsen er sket i et samarbejde mellem Bornholms Regionskommune og Snogebæks foreninger. Dagens program: kl. 14 Vi samles i det nye Bådhus på Snogebæk Havn, hører taler og klipper snoren. Kl. 15 Snoren Klippes til den nye sauna. Kl. 15.30 Snoren klippes til Borgerforeningens kaffebod på Kræmmermarkedet, kl. 16:00 Idrætsforeningens klublokaler i Arnes Hytte. Skåltaler og traktement i

klublokalerne, med guitarmusik ved Erik Axel Wessberg og venner. Pølser og snobrød ved shelterhytten.

2019 Wild Distillerys nye rullende bar holder åbent kl. 15 af Dar Promchalee. Den rullende bar, der har lejet standplads af Folkets Hus i Snogebæk, har åbent til kl. 02.00 hver dag frem til den 28 august 2019. Dar Promchalee er søn af Sopha og Henrik Nerst, der i mange år drev stjerne-restauranten Æblehaven i Snogebæk. Til daglig læser Dar medicin på Syddansk Universitet i Odense. I år 2018 kastede Henrik Nerst sig ud i et nyt projekt, et nyt gindestilleri med base i Aakirkeby, og Æblehaven blev sat til salg efter sæsonen.

2019 Strandløberne fra Poulsker Idrætsforening står for et af sommerens hyggeligste løb med start på stranden ved Snogebæk. Det 5 km lange løb, der også tæller et børneløb. I alt 118 børn deltog i børneløbet på stranden ved Snogebæk 2019. Bornholms Tidende mandag den 22 juli 2019 side 14.

2020 Grundet pandemi i verden er Snogebæk Havnefest aflyst sidste weekend i juli 2020. Indtil videre er planen at denne er udsat til sidste weekend i juli 2021. Noteret den 10 april 2020.

2020 Snogebæks Kræmmer Marked er indtil videre aflyst til og med august 2020. Noteret den 10 april 2020.

Andet: Det bedste ved Snogebæk er Snogebæk Fiskeleje og den fantastiske og helt særegen natur der omgiver Snogebæk, med fuglereservatet der strækker sig fra Snogebæk Havn ud mod Balka Strand. Naturen er helt unik med strand, skov og gode muligheder for at dyrke sport, løbe- og cykel- og gåture og derudover er der et sprudlende liv om sommeren og rå stilhed om vinteren. Derudover er der gode forhold for erhvervs, spændende faciliteter for idrætsliv, børnene og byens øvrige gæster.

Derudover er det bedste ved Snogebæk, at der er mange engagerede mennesker og de fleste smiler og er glade også er der et stærkt fællesskab. De første virkelig engagerede borgere i byen, var telegrafisterne der flyttede til byen med deres familier i efterkrigstiden og heriblandt var der nogle tog fat, ligesom der også i dag er det. Det er fællesskabet som har båret projekterne igennem sammen med en tro på, at når vi løfter i flok og lytter til hinanden, så er vejen banet for at nå i mål med de mange forskelligartede projekter. Stor tak til alle der har bidraget i alle årenes løb, det er borgere som har et stort hjerte og kærlighed til området, til byen og havnen. Årligt afholdes julemarked, samt kræmmer markedet afvikles hver lørdag mellem påske til hen på sensommeren, den årlige Snogebæk Havnefest som afholdes den sidste weekend i juli og hvor der er over 500 frivillige hvert år og nogle af de frivillige kommer fra København og fra oplandet udenfor Snogebæk ja fra hele øen, samt fællesspisning i vinterhalvåret på Folkets Hus, datastue, gymnastik, spil, billard, bankospil, strikke- og hækkeklub og meget mere på Folkets Hus udover private arrangementer.

Af fremtids ønsker for Snogebæk, er der et ønske om en skole, en idrætshal og en overdækket havn, samt etablering af en bænke lige før Balka Strand ved parkeringspladsen der er forenden af Hovedgaden i Snogebæk.

Gennemgående og som afsluttende replik, så tror man i Snogebæk på, at alle byer, små som store, har brug for at udvikle sig til nutidens krav. Et områdefornyelsesprojekt er med til at kickstarte og booste udvikling. Det giver godt sammenhold, samarbejde blandt byens borgere og frem for alt godt samarbejde med kommunen.

Andet: Tirsdag den 17 marts 2020 afleverede jeg, Ann-Jeanett Koefoed de originale sort og hvid fotografier til Folkets Hus, Formand Lene Olsen's mand Ole Olsen der er pedel på Folkets Hus, han låste døren op til den tidligere datastue som er et blevet et nyrenoveret til arkivrum for Snogebæks Historie. Har afleveret sorte A-ark ringbindsmapper hvor fotografierne er samlet i en mappe og avisartikler er samlet i en anden ringbindsmappe m.fl. mapper. Alt historisk original materiale er samlet på en rullevojn i datastuen på Folkets Hus i Snogebæk. Kh Ann-Jeanett Koefoed mobil 50 60 70 97mail sascha91968@gmail.com